

- [Tisková zpráva](#)
- [Otázky a odpovědi](#)
- [Příběhy dětí, které prošly kojeneckým ústavem](#)

Budou muset práva dětí ustoupit předvolební kampani? Vyzýváme vládu, aby zastavila umístování nejmenších dětí do ústavů

Praha, 9. února 2017 **Každý den končí v českých kojeneckých ústavech a dalších ústavních zařízeních více než pět malých dětí do tří let. Jsou odtrženy od rodičů, kteří se o ně nemohou nebo nechtějí starat. Prochází těžkou ztrátou, kterou ale musí zvládnout samy – bez individuální péče, bez náruče, kterou by měly jen pro sebe.**

Přestože obsazení všech tří klíčových ministerstev (MPSV, MŠMT a MZ) ministry za ČSSD dávalo naději, že současná praxe umístování malých dětí do ústavů skončí, **změny realizované ve prospěch dětí jsou v tomto volebním období jen minimální.**

V posledních dnech navíc opět **slýcháme, že do voleb už se nic nestihne.** „Zbývá do nich ale plných devět měsíců. Devět měsíců, které se dotknou stovek dětí,“ připomíná Zdeněk Soudný, ředitel neziskové organizace Dobrá rodina. **„Za devět měsíců se narodí více než tisíc dětí, které budou po porodu odloženy.** Další stovky dětí skončí mimo svou rodinu jako několikaměsíční, dvouleté nebo tříleté,“ upozorňuje Zdeněk Soudný. Ročně je umístěno do ústavů na dva tisíce těch nejmenších dětí.

Dobrá rodina jako největší organizace v ČR, která doprovází více než 750 pěstounských rodin, **vyzývá Vládu České republiky, aby nevzdávala snahu o řešení situace kolem ohrožených dětí.** Apeluje na to, aby vláda, MPSV, MŠMT a MZ udělaly v následujících devíti měsících maximum pro dosažení skutečného systémového řešení, na které ohrožené děti v České republice čekají již několik let.

„Za prioritní nyní považujeme dva body – **předložení paragrafovaného znění zákona,** který zakáže umístování dětí do 7 let do ústavní péče¹ a s tím související **sjednocení kompetencí péče o ohrožené děti, které jsou u nás historicky, nikoli však logicky a efektivně, rozděleny mezi tři ministerstva,**“ vyzývá Zdeněk Soudný. „Prosíme, aby ministerstva po letech slibů konečně usedla ke společnému jednacímu stolu a domluvila se. Sjednocení lze udělat efektivně a bez změny kompetenčního zákona,“ připomíná.

---

¹ podle usnesení vlády musí MPSV návrh zákona předložit do června 2017

Dva tisíce konkrétních příběhů opuštěných dětí

Dětem běží čas daleko rychleji než nám dospělým. „Za tím ohromujícím číslem počtu dětí, které ročně skončí v ústavní péči, bychom měli vidět ohromující počet konkrétních příběhů. Příběhů dětí, kterým vyrostl první zoubek, udělaly svůj první krok, postavily svou první bábovku na písku. Děti, které jsou ale na tyto zásadní životní události, z nichž se obvykle raduje celá rodina, samy v kojeneckých ústavech,“ říká Alžběta Hlásková, metodička Dobré rodiny a pěstounka na přechodnou dobu.

S manželem se už postarala o 17 miminek, která po několika měsících předala do péče náhradní rodiny, nebo zpět do péče vlastní rodiny dětí. Sedmnáct miminek tak nemuselo „čekat“ na vyřešení své situace v kojeneckém ústavu, ale **mohlo tento čas strávit v milující rodině disponující dostatkem času i energie k adekvátní péči, podpoře, ale i k rozvoji těchto dětí.**

V praxi umísťování malých dětí do ústavních zařízení je Česká republika nejen oproti západním státům, ale i mezi ostatními postkomunistickými zeměmi **smutnou výjimkou.** „Jako jedna z úplně posledních zemí v Evropě jsme dosud nevzali na vědomí vědecké výzkumy o neurobiologickém vývoji jedince, **podle nichž je právě pro nejmenší děti ústavní péče nejvíce devastující,**“ uzavírá Zdeněk Soudný.

Otázky a odpovědi

Proč je potřeba sjednotit péči o ohrožené děti pod jedno ministerstvo?

- Dohodnout se na systémových změnách je v rámci tří ministerstev nemožné.
- Ohrožené děti potřebují rychlou pomoc, kterou jim roztříštěný systém nemůže poskytnout.
- Tři ministerstva znamenají daleko vyšší náklady.
- V rámci tří resortů nelze efektivně sledovat statistická data, a zjistit tak skutečné potřeby jednotlivých institucí a dětí.
- Děti primárně nepotřebují zdravotnickou pomoc nebo podporu vzdělávání, ale především sociální práci s rodinou.

„Podobně roztříštěný systém mají kromě České republiky jen tři členské státy Evropské unie: Lotyšsko, Rumunsko a Bulharsko,“ upozorňuje podnět Výboru pro práva dítěte Rady vlády ČR pro lidská práva.

Jakou agendu mají jednotlivá ministerstva na starost?

Děti do tří let jsou umísťovány do tří typů ústavních zařízení, každé má na starost jiné ministerstvo:

- ministerstvo práce a sociálních věcí: zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc (ZDVOP, tedy například Klokánky a další zařízení),
- ministerstvo zdravotnictví: kojenecké ústavy,
- ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy: dětské domovy pro děti do tří let.

V čem je ústavní péče právě pro nejmenší děti devastující?

„Malé děti nepotřebují jen jíst a spát. Z dlouhodobých výzkumů neurobiologického vývoje už dávno víme, jak zásadní je pro ně i pocit bezpečí,“ říká neonatoložka MUDr. Marcela Černá. Jen pokud se dítě cítí v bezpečí, jeho mozek se může správně vyvíjet.

Pocit bezpečí miminko zažívá, pokud má svého stálého a výlučného pečovatele, jenž reaguje na každou jeho potřebu (ať už pomazlení, spánek, jídlo, přebalení plenky nebo přisunutí hračky). Dětem v ústavech se ale už od malička nad postýlkou střídají sestřičky, které navíc mají na starost hned několik dětí a ani při nejlepší vůli nemohou reagovat na všechny jejich potřeby.

„V kojeneckých ústavech vás často zarazí, jak málo pláče slyšíte. Miminka totiž brzy vzdají svou snahu o pozornost a do života vchází s pocitem, že stejně nikoho nezajímají,“ vysvětluje Zdeněk Soudný. Celý život pak děti bojují s nízkým sebehodnocením, mají tendenci řešit věci na vlastní pěst dříve, než jsou na to připraveny. Na dospělé už se totiž nedokáží spolehnout. Kvůli tomu pak častěji selhávají.

Více v našich člancích:

[Jen pár měsíců v kojeneckém ústavu stačí, abychom dítěti navždycky ublížili](#)

[Citová bolest probíhá v mozku na stejném místě jako ta fyzická](#)

[Stres je pro malá miminka fatální, jejich mozek se totiž prudce vyvíjí](#)

[Sjednoťme péči pod jedno ministerstvo](#)

[Fakta a mýty: Dětem v ústavech skutečně nic nechybí?](#)

[Systém dítě nechrání. Jak by vypadal ideální model?](#)

Dva příběhy náhradních rodičů

„Naše dcera strávila v kojeneckém ústavu jen tři měsíce. Následky to na ní ale zanechalo obrovské. Její první slovo, které se nám ve tři čtvrtě roce snažila vehementně vysvětlit, bylo SAMA...,“ vzpomíná adoptivní maminka A. S. „Celé dětství měla dcera tendence o nás pečovat, převzít roli rodičů, mít všechno pod kontrolou, nespolehat na druhé, ale jen sama na sebe. Většina rodičů učí dítě samostatnosti. My jsme naši dceru museli učit naprosto opačné dovednosti – dovolit nám, abychom mohli pečovat my o ni,“ říká náhradní maminka.

„Když si rodiče přivezli z kojeneckého ústavu devítiměsíční holčičku, vůbec nevyžadovala fyzický kontakt, naopak odmítala jej. Rodičům to bylo divné, malé děti se přece rády tulí a nechávají chovat... Při pláči se navíc holčička kousala do prstíků tak silně, až jí z nich někdy začala téct krev.

Divné bylo i to, že jejich dcera spala mnohem více, než je v jejím věku běžné – prospala totiž až dvacet hodin denně! Lékař zjistil hned dvě příčiny, první byl nedostatek železa v krvi. Druhou příčinou bylo psychické rozpoložení maličky. Šlo o obranný mechanismus, který si vyvinula v kojeneckém ústavu – ve spánku se cítila v bezpečí.“

Jeden z reálných příběhů, které popsala adoptivní maminka Jitka Brabcová na svém blogu [Adopce do naha](#).

Další příběhy:

<http://www.dobrarodina.cz/pribehy>

<http://adopce-donaha.infoblog.cz/>

TISKOVÁ ZPRÁVA

KONTAKTY

Zdeněk Soudný

ředitel Dobrá rodina, o. p. s.

+420 731 431 998

zdenek.soudny@dobrarodina.cz

V případě zájmu o další informace kontaktujte prosím:

Martina Beranová

+420 734 155 121

e-mail: martina.beranova@benesgroup.cz